

Fakta och värderingar

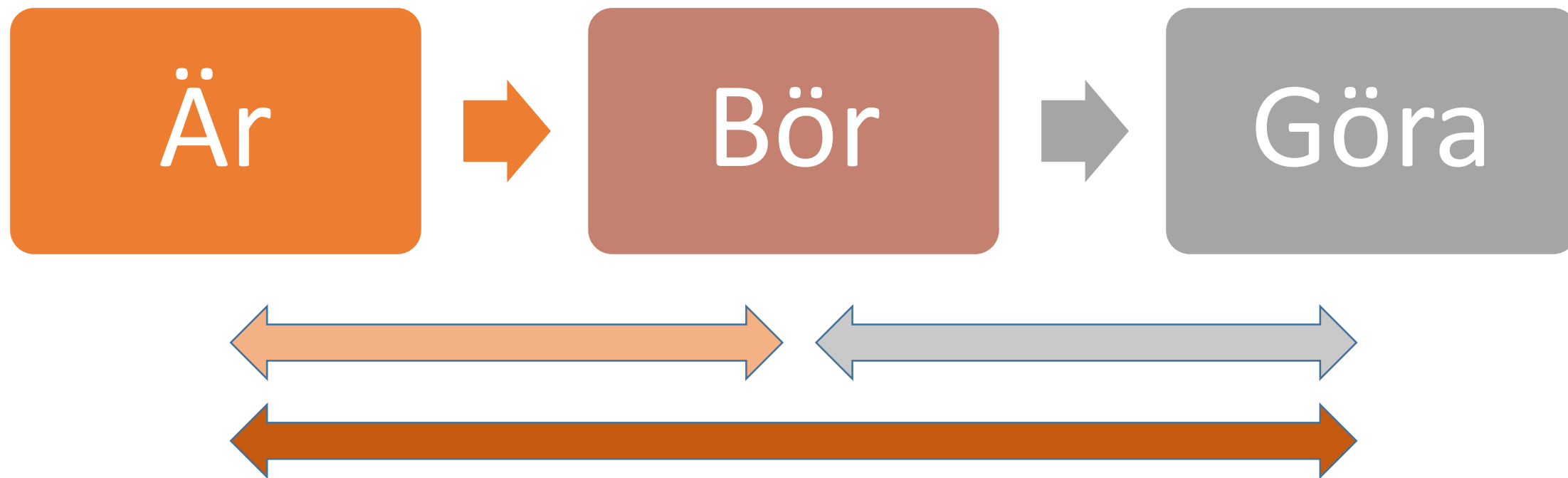
Båda behövs!

Erland Mårald

UMEÅ UNIVERSITET

Den linjära modellen, och i verkligheten

Hur vet du det?

- Källkritik, vetenskaplig metod, kritiskt tänkande
- Procedurer och system inom forskningen
- En ståndpunkt är inte lika välgrundad som en annan
- Innebär det automatiskt att alla som inte håller med är faktaresistenta?

Varför tycker du så?

- Yttre hot – Vi mot dem
- Fakta **vs.** Värderingar
- Bara alla lyssnar på oss så blir *allt* bra!
- Mer fakta än någonsin, men ändå mer motstånd och konflikt
- Reflektion på sin plats ...
- Varför tycker jag så?
- Varför tycker andra annorlunda?

Värdeladdad grön forskning

- Jord och skog en del av samhället
- Hur en god utveckling av detta samhällsområde ska se ut är en värderingsfråga
- Politiskt styrd forskning
- Forskning ett *medel* för att nå bestämda *mål* (produktion, landsbygd, bevarande, hållbarhet...)
- Forskare vetenskapliga, men ofta "för något"
- Ett normativt forskningsområde

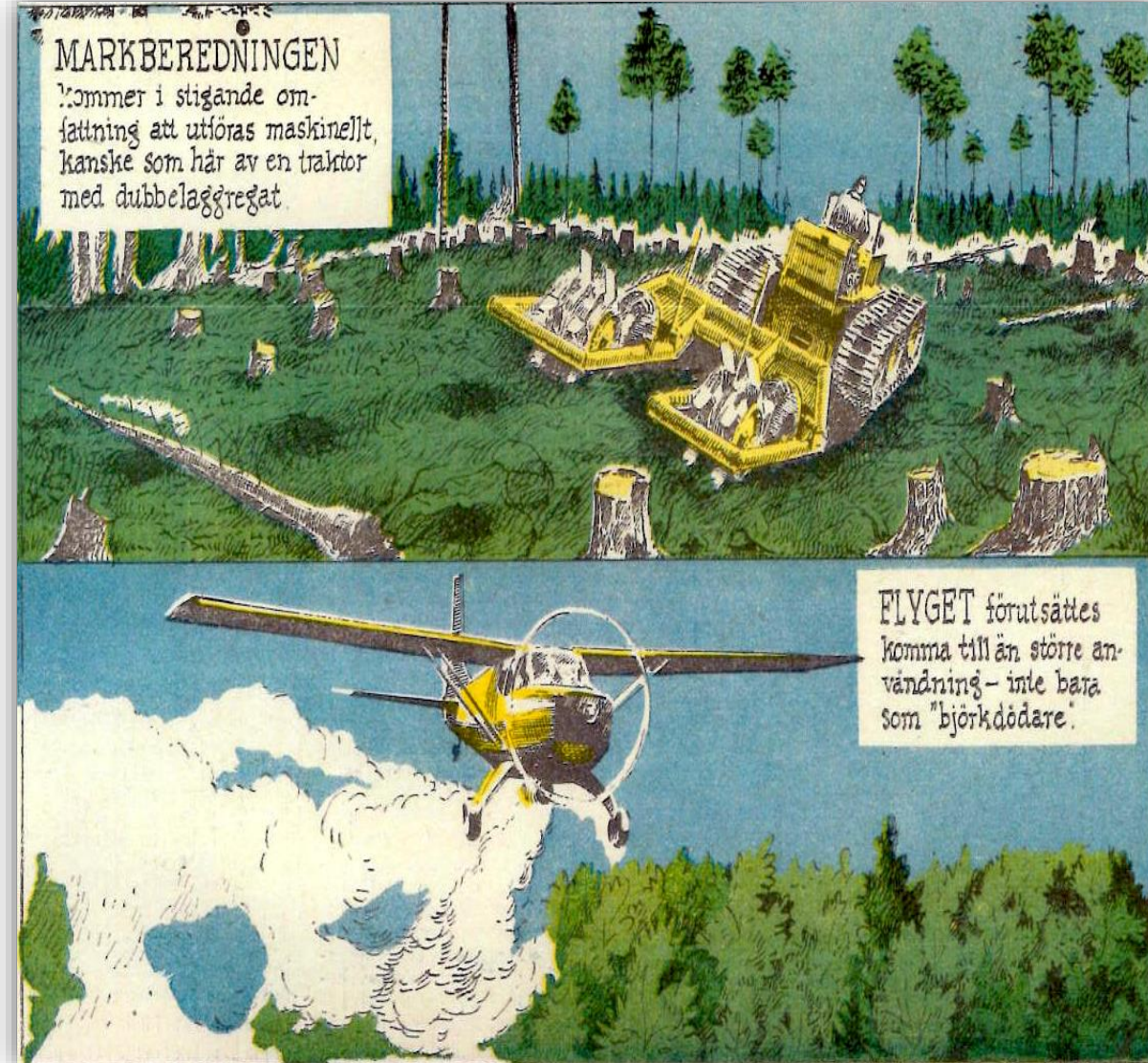
Kartritare och navigatörer

- Förutsättningar och färdriktningar
- Vad vet vi, vad bör göras, och vad får olika handlingsalternativ för konsekvenser?
- Finns inte en rätt lösning, men bättre och sämre
- Som det nu är pekar ofta kartritare ut *en* riktning, och navigatörer gömmer sig bakom kartan
- En otydlighet som nu öppnar för de som vill manipulera ...

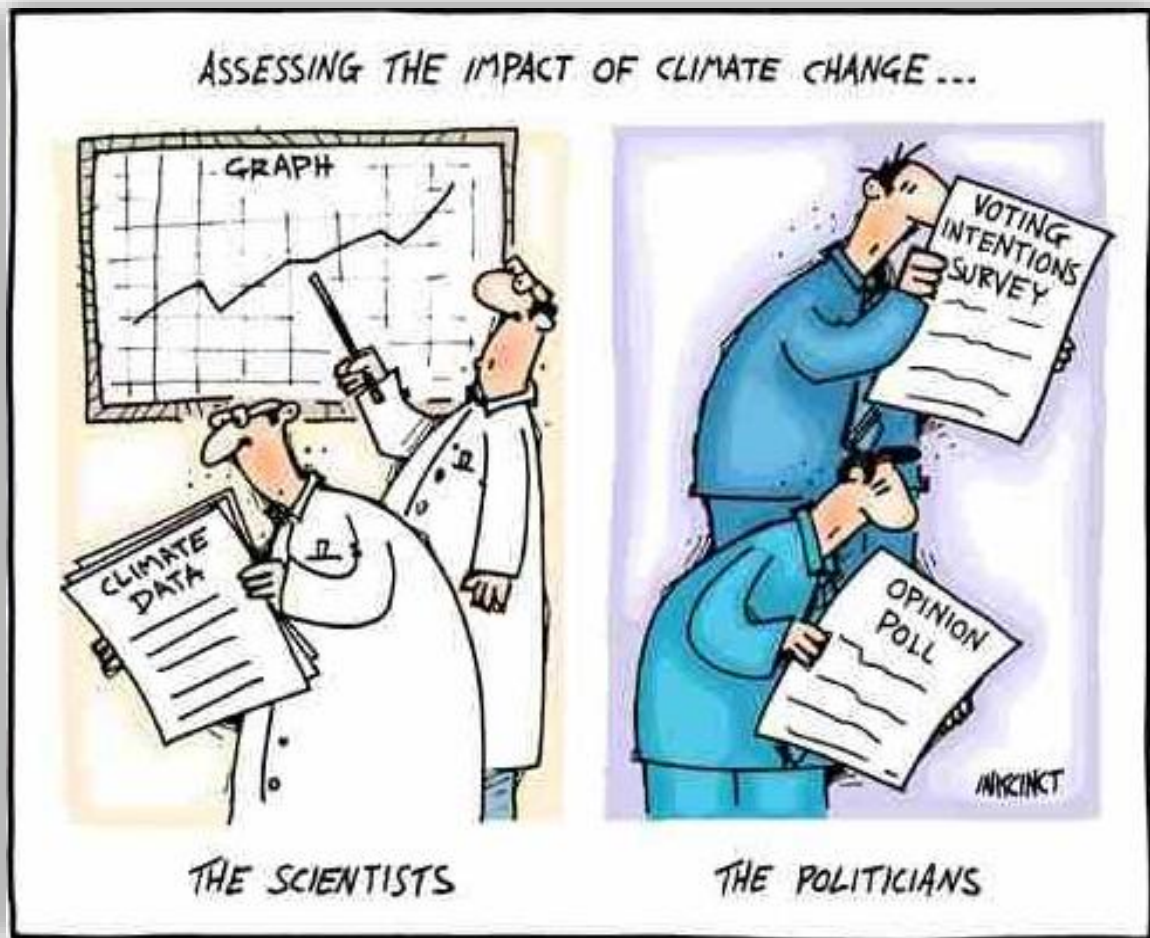
Överdriven objektivism?

- ... och skapar vetenskapliga konflikter där fakta står mot fakta
- Implementering får alltid följder och är därför politisk
- Faktaresistens på goda grunder?
- Att något "är" på ett viss sätt innebär inte att det bara finns ett "bör" och ett "göra"
- Finns många möjliga vägar
- Lösa konflikter genom att lyfta fram undertryckta värderingar?

Framtidens skogsbruk enligt Domänenverket 1959

Forskning, politik och praktik

- Enbart fakta kan inte bestämma hur de gröna näringarna ska utvecklas på ett gott sätt
- Men utan fakta riskerar bygget att rasa
- Båda behövs!
- Ett växelspel mellan forskning, politik och utövare
- Hur finna fungerande och trovärdiga former för detta växelspel, där både fakta och värderingar är tydliga?
- Detta är temat för dagen!

Tack!

